नन्वेवमर्थभेदाच्छास्त्रभेदःस्यात्तत्राह दशमस्याश्रयस्यविशुद्ध्यर्थंतत्त्वज्ञानार्थंनवानांलक्षणंस्वरूपम् एकस्यैवप्राधान्यान्नायंदोषइत्यर्थः नन्वत्र नैवंप्रतीयते अतआह श्रुतेनश्रुत्यैवस्तुत्यादिस्थानेषु अंजसासाक्षाद्वर्णयंति अर्थेनतात्पर्यवृत्त्याचतत्तदाख्यानेषु ॥२॥ सर्गादीनांप्रत्येकंलक्षणमाह भूतानिआकाशादीनि मात्राणिचशब्दादीनिइंद्रियाणिच धीशब्देनमहदहंकारौ गुणानांवैषम्यात् परिणामात् ब्रह्मणः परमेश्वरात् कर्तुर्भूतादीनांयद्विराड्रूपेणस्वरूपतश्चजन्म ससर्गः पुरुषोवैराजः तत्कृतःपौरुषःचराचरसर्गोविसर्गइत्यर्थः ॥३॥ वैकुंठस्यभगवतोविजयः सृष्टानांतत्तन्मर्यादापालनेनोत्कर्षः स्थितिःस्थानम् स्वभक्तेषुतस्यानुग्रहः पोषणम् तदनुगृहीतानांसतांमन्वंतराधिपतीनांधर्मः कर्मणांवासनाःवेञ्तंतुसंताने ऊयंते

दशमस्यविशुद्ध्यर्थंनवानामिहलक्षणम् ॥ वर्णयंतिमहात्मानःश्रुतेनार्थेनचांजसा ॥ २ ॥ भूतमात्रेंद्रियधियांजन्मसर्गउदाहृतः ॥ ब्रह्मणोगुणवैषम्याद्विसर्गःपौरुषःस्मृतः ॥ ३ ॥ स्थितिर्वैकुंठविजयःपोषणंतदनुग्रहः ॥ मन्वंतराणिसद्धर्मऊतयःकर्मवासनाः ॥ ४ ॥ अवतारानुचरितंहरेश्चास्यानुवर्तिनाम् ॥ पुंसामीशकथाःप्रोक्तानानाख्यानोपबृंहिताः ॥ ५ ॥ निरोधोऽस्यानुशयनमात्मनःसहशक्तिभिः ॥ मुक्तिर्हित्वाऽन्यथारूपंस्वरूपेणव्यवस्थितिः ॥ ६ ॥ आभासश्चनिरोधश्चयतश्चाध्यवसीयते ॥ सआश्रयःपरंब्रह्मपरमात्मेतिशब्द्यते ॥ ७ ॥ योऽध्यात्मिकोयंपुरुषःसोऽसावेवाधिदैविकः ॥ यस्तत्रोभयविच्छेदःसस्मृतोह्याधिभौतिकः ॥ ८ ॥

कर्मभिःसंतन्यतइत्यूतयः यद्वा वृध्यर्थात्संश्लेषार्थाद्वाऽवतेर्धातोरिदंरूपम् ऊयंतेकर्मभिर्बध्यंतेसंश्लिष्यंतइतिवाऊतयइत्यर्थः ॥४॥ हरेरवतारानुचरितमस्यानुवर्तिनांचसत्कथाईशानुकथाःप्रोक्ताइत्यर्थः॥५॥निरोधमाह अस्यात्मनोजीवस्यहरेर्योगनिद्रामनुपश्चाच्छक्तिभिश्चोपाधिभिःसह शयनंलयः निरोधःअन्यथारूपमविद्ययाऽध्यस्तंकर्तृत्वादिहित्वास्वरूपेणब्रह्मतयाव्यवस्थितिर्मुक्तिः ॥६॥ आभासःसृष्टिः निरोधोलयश्चयतोभवति अध्यवसीयतेप्रकाशतेच सब्रह्मेतिपरमात्मेतिप्रसिद्धः आश्रयःकथ्यते॥७॥ आश्रयस्वरूपमपरोक्षानुभवेनस्पष्टंदर्शयितुमध्यात्मादिविभागमाह योऽयमध्यात्मिकःपुरुषःचक्षुरादिकरणाभिमानीद्रष्टाजीवः सएवाधिदैविकः चक्षुराद्यधिष्ठातासूर्यादिः तत्रैकस्मिन्नेवउभयोर्द्विरूपयोर्विच्छेदोयस्मात्सआधिभौतिकः चक्षुर्गोलकाद्युपलक्षितोदृश्योदेहः पुरुषइतिपुरुषस्यजीवस्योपाधिः सवाएषपुरुषोऽन्नरसमयइत्यादिश्रुतेः ॥८॥